

PM 2013:205 RI (Dnr 001-1526/2013)

Anmälan om svar på remiss
Förslag om en europeisk inre marknad för elektronisk
kommunikation
Remiss från Näringsdepartementet

Borgarrådsberedningen föreslår att kommunstyrelsen beslutar följande.
Anmälan om svar på remiss ”Förslag om en europeisk inre marknad för elektronisk kommunikation”, godkänns.

Föredragande borgarrådet Sten Nordin anför följande.

Ärendet

EU-kommissionen publicerade den 11 september 2013 ett nytt förslag, ”Single Market Initiative”. Det går i korthet ut på att skapa goda förutsättningar för en gemensam marknad för elektroniska kommunikationstjänster. Förslaget är omfattande och berör områden såsom tillstånd och anmälningsplikt, nätneutralitet, spektrumhantering och konsumentskyddsregler.

Införandet föreslås ske genom en förordning. En förordning är direkt bindande och ska normalt inte kräva ändringar av lagar m.m. i medlemsstaterna. Förslaget innebär inte att det nu gällande ”telekompaketet” (fem direktiv m.m.) som senast reviderades år 2009 ska upphävas, vissa ändringar krävs dock i dessa direktiv samt i förordning 531/2012 om roaming.

Regeringskansliet har via Näringsdepartementet skickat ut förslaget på remiss till bland annat Stockholms stad.

Remissen finns att läsa i sin helhet på [EU-rättens hemsida](#).

Beredning

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret.

Stadsledningskontoret delar EU-kommissionens bedömning att ökad harmonisering och förverkligandet av en inre marknad anpassad till en digital ekonomi är central för tillväxten och sysselsättningen i Europa. Stadsledningskontoret anser dock att förslaget med ytterligare regulatoriska åtgärder främst avseende tillträde till fasta accessnät är oproportionerligt och därmed inte heller ändamålsenligt för den svenska marknaden.

Mina synpunkter

Jag föreslår att borgarrådsberedningen föreslår att kommunstyrelsen beslutar följande.

Anmälan om svar på remiss ”Förslag om en europeisk inre marknad för elektronisk kommunikation”, godkänns.

Stockholm den 27 november

STEN NORDIN

Bilaga

Remissen Förslag om en europeisk inre marknad för elektronisk kommunikation

Borgarrådsberedningen tillstyrker föredragande borgarrådets förslag.

Det antecknades till förteckningen att Miljöpartiet avstår från att delta i beslutet.

Kommunstyrelsen

Det antecknades till protokollet att Miljöpartiet avstår från att delta i beslutet.

ÄRENDET

EU-kommissionen har upprättat ett förslag till Europaparlamentet och rådets förordning om åtgärder för att fullborda den europeiska inre marknaden för elektronisk kommunikation och upprätta en uppkopplad kontinent, och om ändring av direktiven 2002/20/EG, 2002/21/EG och 2002/22/EG samt förordningarna (EG) nr 12 11/2009 och (EU) nr 53/2012.

Den övergripande målsättningen med kommissionens förslag till förordning är att skapa bättre förutsättningar för en gemensam inre marknad för elektronisk kommunikation. Kommissionens förslag utgår från de huvudsakliga direktiven från år 2002 och de ändringar som genomfördes år 2009 i fråga om tillhandahållande av elektronisk kommunikation. Förslaget ingår också som en del i en större helhet av andra nyligen tagna eller nära förestående initiativ på området.

BEREDNING

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret.

Stadsledningskontoret

Stadsledningskontorets tjänsteutlåtande daterat den 25 oktober 2013 har i huvudsak följande lydelse.

Stadsledningskontoret delar EU-kommissionens bedömning att ökad harmonisering och förverkligandet av en inre marknad anpassad till en digital ekonomi är central för tillväxten och sysselsättningen i Europa. En gemensam europeisk tjänstemarknad är vidare en viktig förutsättning för företagsetableringar i Stockholm och på andra platser i Sverige.

EU-kommissionens förslag för att åstadkomma en gemensam europeisk marknad för elektronisk kommunikation medför dock en helt ny förordning och ett flertal ändringar i befintliga rättsakter. Mot bakgrund av omfattningen och bredden på de föreslagna regulatoriska åtgärderna så är effekterna av dessa inte tillräckligt utredda varvid bedömningarna inte kan anses vara tillräckligt välunderbyggda. För svenskt vidkommande är det särskilt angeläget att belysa konsekvenser för svenskt näringslivs konkurrenskraft och inte minst för svenska konsumenters valfrihet. Effekterna av förslaget i dessa avseenden är svåröverskådliga för Stockholms stad. Staden välkomnar näringsdepartementets initiativ att remittera förslaget så att frågeställningarna kan belysas ur ett bredare perspektiv. I detta yttrande lyfts några aspekter fram som enligt Stockholms stad är väsentliga för utvecklingen av svensk och europeisk konkurrenskraft.

Stockholms stad instämmer med EU-kommissionen beträffande vikten av att få till stånd ett enhetligt högt konsumentskydd och enhetliga affärsvillkor bland annat för mobila roamingtjänster och tillträde till ett öppet internet. Det är angeläget att marknadens krafter leder åt detta håll inte bara till förmån för lokala företagsetableringar utan också för den i samhällsekonomisk betydelse för landet och staden allt mer betydelsefulla turistnäringen (fotnot: Statistik från Tillväxtverket visar att turismens totala omsättning i Sverige under 2012 ökade med 4,8 procent till 275,5 miljarder kronor, varav resenärer från utlandet svarade för nästan 39 procent.). Sverige rankas idag som en av världens ledande turistnationer. Samtidigt måste risken med alltför ingripande regulatoriska åtgärder beaktas utifrån dess effekter på investeringsvilja och konkurrensförhållanden även för dessa angelägna och eftersträvaransvärda avsikter.

En väl utbyggd it-infrastruktur, som är tillgänglig och öppen för marknadens aktörer,

främjar konkurrensen inom IT- och telekombranschen och är därmed en strategisk förutsättning för tillväxt och sysselsättning. Medlemsstaterna inom EU har kommit olika långt i utbyggnaden av nästa generationens access-nät (NGA-nät) och mobila nät. Tillgången till grundläggande it-infrastruktur är en förutsättning för en väl fungerande försörjning av bredbandsnät och därmed även för möjligheterna för nya aktörer att träda in på marknaden. Det innebär att i takt med att fibernäten byggs ut och förtätas skapas allt bättre förutsättningar för utbyggnad och uppgradering av fasta- och mobila bredbandsnät vilket främjar konkurrensen på tjänstenivån.

Stockholms stad har utifrån en strategisk inriktning genom AB Stokab, ett av staden helägt bolag, byggt upp en konkurrensneutral it-infrastruktur för elektronisk kommunikation. Syftet med verksamheten är att stimulera en positiv utveckling för Stockholm genom att bidra till goda förutsättningar för it-utvecklingen i regionen. Utbyggnaden av fibernätet har skett i takt med marknadens utveckling och verksamheten baseras på kunders efterfrågan utan inblandning av offentlig finansiering. Acreo Swedish ICT har på uppdrag av Stokab genomfört en samhällsekonomisk analys av Stokabs verksamhet. Analysen visar att investeringarna i fibernät i Stockholm haft positiv inverkan på stadens it-utveckling och etablering av it-relaterad verksamhet. Dessutom visar studien att investeringarna genererat stora ekonomiska vinster för samhälle, företag och enskilda medborgare. Den samhällsekonomiska vinsten har bedömts vara tre gånger större än investeringarna.

Sverige har en god position när det gäller tillgång till bredband med höga hastigheter, såväl fasta bredbandsnät som mobila. En av orsakerna till detta är att det finns ett flertal infrastrukturella konkurrenter. Det finns således ett förhållandevis gott utbud på den svenska marknaden av sådan it-infrastruktur som kan försörja bredbandsnäten. Tillgången på svart fiber som tillhandahålls av stadsnäten på likvärdiga och icke-diskriminerande villkor med transparenta prismodeller har visat sig vara strategisk för IT- och telekommarknaden. Stadsnätens affärsmodeller skapar goda förutsättningar för nya aktörer, globala som lokala, att träda in på marknaden utan att själva behöva bekosta investeringen i den grundläggande nätinfrastrukturen eller vara hänvisade till att hyra av sina konkurrenter.

Den svenska marknaden uppvisar således särdrag som är unika inom EU's medlemsstater. Detta har nyligen, än en gång, bekräftats genom att den marknadsanalys Post- och Telestyrelsen gjort av svenska marknaden för bitströmstillträde¹ uppvisar tecken på marknadsdynamik och sådan struktur att den kan avregleras².

Den svenska bredbandsmarknaden har utvecklats i riktning mot en ökad valfrihet för konsumenterna genom ett utbud av både fasta och mobila bredbandstjänster till rimliga priser. Detta har fått till följd att svenskarna är ledande i användningen av höga bredbandshastigheter. Svenskarna använder mest data i Norden per abonnemang i mobilnäten vilket framgår av 2012 års rapport "Telecommunications Market in the Nordic countries" och förbrukar drygt tolv gigabyte data per mobilt bredbandsabonnemang och år, följt av finländarna som använder drygt tio gigabyte³. Även i ett globalt perspektiv använder svenskarna mest data, betydligt mer än användare i andra medlemsstater inom EU vilket redovisas en nyligen publicerad rapport av Rewheel, "EU27 mobile data cost competitiveness report – May 2013".

Svenska konsumenters valfrihet har ökat och kommer att öka bland annat på grund av en mångfald av operatörer och effektiva strukturer för försörjning av fasta och mobila bredbandsnät. En bidragande orsak till konsumenters ökande valfrihet på

¹ Förhandsregleringen av bitströmsmarknaden (marknad 5) avser att möjliggöra för flera nya operatörer att kunna erbjuda slutkunder bredbandstjänster, i syfte att ge slutkunderna ökade valmöjligheter.

² Utkast till marknadsanalys enligt 8 kap. 5 och 6 §§, lagen (2003:389) om elektronisk kommunikation avseende marknaden för bitströmstillträde (marknad 5). 2013-09-13. PTS dnr: 11-9313.

³ Telecommunications Market in the Nordic countries 2012

bredbandsmarknaden är dels tillgång till svart fiber dels de låga priserna. Prisnivån på svart fiber och 100 Mbit är i Stockholm, och även på flera andra orter i Sverige, mycket låg⁴ i en internationell jämförelse. Tillgången och prisnivån skapar förhållandevis låga trösklar för företag att träda in på marknaden, det kan härvid nämnas att det finns över hundra operatörer i Stokabs nät. Mot bakgrund av detta ligger det inte i Stockholms stads intresse om färre aktörer kan komma att erbjuda bredbandstjänster på den svenska marknaden. Den konsolidering som sker genom marknads egna drivkrafter borde rimligtvis komma tillrätta med de eftersträvarvärda effektivitetsåtgärder som krävs för en global marknad präglad av snabb teknisk utveckling och framväxande av nya affärsmodeller. Regulatoriska åtgärder bör därmed inte vidtas i syfte att stimulera konsolidering på marknaden. Likväl är det angeläget att statliga ingripanden inte förhindrar marknads drivkrafter till konsolidering varför inriktningen att avveckla den sektorsvisa förhandsregleringen är strategisk och bör ligga fast.

Stadsledningskontoret anser, mot bakgrund av ovanstående, att förslaget med ytterligare regulatoriska åtgärder avseende tillträde till fasta accessnät är oproportionerligt och därmed inte heller ändamålsenligt för den svenska marknaden. Vid utformningen av EU:s politik bör utgångspunkten, enligt Stockholms stad, vara att skapa en så lätt regelbörda som möjligt för europeiska medborgare, företag och städer. Proportionalitetsprincipen bör vara vägledande vilket innebär att unionens åtgärder till innehåll och form inte ska gå utöver vad som är nödvändigt för att uppnå de eftersträvarde målen. Stockholms stad vill särskilt uppmärksamma den nyligen antagna rekommendationen om icke-diskriminerande villkor och kostnadsberäkningsmetoder vilken bland annat anger att prisreglering på fiber kan hävas⁵. En tillämpning av icke-diskriminerande villkor genom införande av EOI⁶ inom medlemsstaterna innebär en ökad harmonisering inom ramen för befintligt regelverk. En effektiv tillämpning av rekommendationen måste rimligtvis medföra att förutsättningarna för gränsöverskridande investeringar och affärer förbättras. Analysen som ligger till grund för överväganden om ytterligare regulatoriska åtgärder måste beakta och tillmäta betydelsen av:

- Tillgången till fiber på likvärdiga villkor.
- Förutsättningarna för en avreglerad bitströmsmarknad⁷.

Marknadsmisslyckanden som kräver statligt ingripande kan redan idag hanteras med befintligt regelverk. Ytterligare regulatoriska åtgärder för tillträde till fasta accessnät kan därför inte motiveras med hänsyn till proportionalitetsprincipen. Avsikten enligt befintligt EU-direktiv är att den sektorsvisa regleringen av marknaden inom elektronisk kommunikation successivt ska kunna fasas ut. Det vore därför olyckligt att tillträdesregleringen skärps i ett läge där allt fler aktörer etablerar sig på marknaden med ett utbud av grundläggande it- infrastrukturer, som dessutom visat sig vara framgångsrik såväl för IT- och telekombranschen som för näringslivet i stort och för samhällsekonomin.

Förslagen i förordningen innebär en förskjutning av befogenheter från medlemsstaterna och de nationella tillsynsmyndigheterna till kommissionen och unionens institutioner. Inom marknaden för elektronisk kommunikation är tillsynsmyndigheterna strategiska för medlemsstaterna. Det kan befaras att en förskjutning av befogenheterna till kommissionen och unionens institutioner inte är ändamålsenlig för Sverige. Stadsledningskontoret anser därför att frågan om medlemsstaters och tillsynsmyndigheters befogenheter behöver analyseras närmare.

Sammanfattningsvis förordar Stadsledningskontoret att kommissionens åtgärder inriktas mot att säkra en stabil och effektiv tillämpning av EU:s befintliga rättsakter och att redan

⁴ Företags kostnad för 100 Mbit/s-anslutning, en jämförande studie mellan elva städer.

⁵ Förutsatt att EOI uppnås och att det finns andra nätinfrastukturer som kabelTV-nät och LTE-nät på plats.

⁶ Equivalence of Input

⁷ Se PTS förslag i första samråd för ”Utkast till marknadsanalys enligt 8 kap. 5 och 6 §§, lagen (2003:389) om elektronisk kommunikation avseende marknaden för bitströmstillträde (marknad 5).” 2013-09-13. PTS dnr: 11-9313.

befintliga direktiv och rekommendationer justeras för att nå de avsedda effekterna.